

HRVATSKA RIJEČ

Predplatna cena: na godinu K 12. — Za pò godine K 6. — Za Sibenik na godinu donajanjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12. — više poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Sibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova — Oglasi tiskaju se po 16 para pett redak ili po pogodbi, te se, primaju samo oni, koji se unapred plate. — Priobčena pisma i zahvale tiskaju se po 20 para po pett redak. — Ne frankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi ne vraćaju

Khuen, Tomašić i Hrvatska.

U natezanjima između bana Tomašića i koalicije nadošla je nova nota. Tu notu unio je magjarski ministar predsjednik grof Khuen sa jednom obširnom izjavom o odnošnjima između Hrvatske i Ugarske u „Pesti Hiraplu“. Khuenova izjava je važna u toliko, u koliko ona izoprivo traktira sva viseća pitanja između Hrvatske i Ugarske u okviru koalicijskih zahtjeva.

Kratka sadržaj Khuenove izjave ovaj je: „Ugarska vodi prama Hrvatskoj politiku „strpljenja i čekanja“. Ugarska hoće mirnim putem, da dodje do mirnog rješenja svih visećih pitanja i do sporazuma sa Hrvatskom. Današnji položaj je malko otežak, no nije bezgledno, da ban Tomašić sa današnjim svojim politikom ne će uspjeti, da u saboru dođe do prevagu politika magjarsko-hrvatskog prijateljstva. Tomašić bližje sebi u dobro već neke uspjehe: imenice taj, da mu je pošlo za rukom izabrati predsjednikom sabora svog pristašu, onda i taj, da je uzprkoš, što su u saboru opozicionalne stranke u većini, uspjelo izabrati delegaciju od takovih zastupnika, koji su pozvani, da održe magjarsko-hrvatsku državnu vezu. U samom saboru prilike su nešto otežke, jer se neke važne osnove, kao proračun, ne će prihvatiti. Ban će biti zato uslovan, da na neizvjestno vrijeme odgodi sabor i da na taj način dade vremena strankama za mirno razmišljanje i za izmirenje na temelju banove politike. No ne dodje li ni onda do ovog, tad će se morati ponovno raspustiti sabor. Ima nade, da će većina naroda pristati uz bana, a to se opaža i iz toga, što se već mnoge velikaške familije pridružuju banu. Što se državnopravnih pitanja tiče ni ban hrvatski ni Ugarska neće se protiviti reviziji nagodbe i eventualnim pregovorima kao i god. 1886. Ali za uspjeh u smislu hrv. opozicionalnih zahtjeva ban ne će garantirati.

Tomašić krivo napadaju i u Hrvatskoj i Ugarskoj; njegova politika ide za uzpostavljanje magjarsko-hrvatskog mira. Pred nama lebdí kao zadnji cilj silka takve Hrvatske, koja će na temelju mirnog i međusobnog razumijevanja raditi zajedno sa ugarskom materom zemljom. Glede pragmatike kao što je ona danas, moraju se neke izmjene provesti, ali ti će biti takove, da ni magjarska država ni magjarska vlada ne žrtvuje svog prestiža. Jer mi nećemo niti za jedan „jota“ popustiti od magjarskog državopravnog stanovišta. Glede toga, da bi netko mogao na dvoru podupirati Hrvatsku protiv Ugarske, izjavljuju Khuen, da je takove već stiglo razočaranje, jer danas između Austrije i Ugarske vladaju najmirniji, najprijateljskiji odnošaji.

U ovako grof Khuen. Iz cijele ove izjave jasno se vidi, da je grof Khuen uzgrabio baš ovaj momenat, da u jednu ruku Tomašiću napravi reklamu, a u drugu, da već unapred preduzetne svim popuštanjima, koja bi prešla „granice“ magjarskog razpoloženja. Hito je istodobno, da u pravu mjeru svede sve dosadašnje Tomašićeve izjave. Po tomu se razabire još jednom, kako je bezuspješni svaki rad oko saniranja hrvatskih prilika na temelju nagodbe. Cijela povjest koalicije je nagodbenjačka, a ipak nije bila kadra niti za korak da pomakne naše interese. Ban Tomašić uživa povjerenje ministra predsjednika, ali i kad bi u njega bila i najbolja volja, ne bi mogao i opet ništa postići. Lažno radikaliziranje koalicije učinilo je i zadnje godine hrvatske politike bezplodnim i to baš onda, kada se je moglo bar pokušati, da se naš položaj promjeni. Khuen je već navjestio daljnju magjarsku politiku prama Hrvatskoj, a vrijeme bi bilo, da nesebični i odlučni Hrvati već jednom navieste i Ugarskoj odrešitu borbu za svoje pravice.

Meksiko.

Već odulje vremena nije nikakva tajna, da neprestane pobune i revolucije, koje se zbivaju u Meksiku i ostaloj centralnoj Americi nisu nego produkt njetenja sa strane Sjedinjenih Američkih Država. Svrha svemu tomu jeste, da se te države privedu pod zemlju gospodstva sjeveroameričkog kapitala, te parola „Amerika Amerikancima“ u tom slučaju znači: Amerika Sjevernim Amerikancima. Baš u ovo vrijeme je Meksiko ona država, gdje su sjeveroamerički dolari uzvišali banu i revoluciju, te daje povoda za sudjelovanje sjeveroameričke vojske. Privedno javlja sjeveroamerička vlada, da kani braniti samo svoje granice od razbojničkih četa, no zato joj nije trebalo da šalje toliku vojsku, a još manje joj u tu svrhu trebala ratna mornarica, koju je poslala prema granicama Meksika. No mnogo je vjerojatnije, da ta vojska i flota ide onamo pod izlikom zaštite granica, a zapravo zato da osvoji područje Meksika i da se onda preko njega uzgode dalje širiti.

No stvar bi mogla da se još više zamrsi, ako se u čitav spor umieša Englezka.

Meksikanski kapitalisti i bankiri, koji su umolili su englezku vladu da poduzme mjere za zaštitu njihovih interesa. To da je i bio zadnji povod da su sjeveroameričke države i odaslale svoju vojsku i mornaricu onamo. Zadnje vijesti o tome glase, da je predsjednik Taft odredio mobilizaciju od 20.000 vojnika okružja Texas kod američke granice. Sve ladje koje su u stanju da krenu, odputovale

su na obale Texasa blizu Meksika. Kako se vidi, radi se o najvećem okupljanju redovilitih četa, što se je ikad dogodilo od mnogo godina, jer 20.000 ljudi predstavlja oko polovicu vojničkih sila Sjedinjenih Država. No računajući obalno topništvo i pomoćne službe, koje se ne bore, redovite sile Sjedinjenih Država srpnja prošle godine brojahu 25.221 pješaka, 32.775 konjanika, 5220 topnika i ukupno 43.226 momaka.

O samoj mobilizaciji sjeveroameričkih četa mornarice javlja se ovo: Čete su obiskrbljene oštrim nabojima, 36 santinja topništva što no je smješten po Atlantskoj obali krenu je u Galvestone te će kao pješništvo ondje vršiti službu. Brooklijski odio mornarice i pontonska divizija iz Port Leawortha na putu su u Fladelfiju, akoprem je izdana lozinka za Kubu. 20.000 vojnika mornarice krenulo je iz zapadnog dela zemlje, a 500 mornara od Pacific flote dobilo je zapovjed da se sjedini sa krstašima Pacific flote, gdje će im se putevi nedaleko San Petra i St. Diega sjediniti.

Kako se vidi politika Sjedinjenih Država zaplovlila je punim jedrima na svoj osvajački put. Nu unatoč ovih jasnih otvorenih činjenica pišu i javljaju američka i meksikanska vlada da među njima vlada najsrdačniji odnošaji.

Splitske stvari.

Split, 10. ožujka.

„Nima Splita do Splita“, ambijenat je naš takav, da ovdje uspijevaju jedino probisvieti i megalomani, a ljudi, koji pošteno misle, padaju. Hrvatska je stranka u Splitu zbog nepovjerenja pravka među sobom u pravom smislu rieči utvara i danas zapovijedaju u Splitu faktično otac malog puka i Antonije, koji, obojica po imenu Hrvati, natječu se među sobom, koji od njih zastupa bolje srbske, t. j. srbijske interese, a za Hrvate i mali puk glava ne boli niti jednog niti drugog. — pače gdje mogu kojom Hrvatu prišiti kakvu krpicu, složni su, docet Don Frane Bulić, dr. Trumbić i drugi, a o pravašima i ne govorim, jer ovi su svi „austrijske vladine priprepe“. — Čitajte samo, kako su sada graknuli na Sušteršića, jer se onaj usudio Kramaržu, tom najvećem hrvatskom protivniku, skinuti obrazinu, a još g. 1897. ili 1898. — ne spominjem se pravo — bila je zapodjenuta akcija hrvatskih zastupnika proti Mladočesima radi njihovog neprijatnog držanja prema Hrvatima i donekle je bila uspjela, u koliko ovi nisu više tako otvoreno režali na Hrvate i hrvatsku ideju. — Ali kud sam zašao u veliko more, a ja Vam htjedoh samo ocrtati naše mjestne nevolje. — Kako Vam je poznato, „Otac malog puka“ sit je bečkog mandata, i

kad bi išlo, on bi ga danas bacio pisma, da ga razderu, jer zbog njegova čestog izbjivanja kancelarija ide posve loše; „Sloboda“ bila zapala u dug do grla, ali se našao spasitelj u osobi dra. Mazzia. — Zajedničkim jurišanjem u svoje dobe uspjelo im je srušiti dra. Trumbića, koji bi ipak tvrdja kost bio nego li je to dr. Mihaljević, koga su sasvim pod „noge stavili“ — tako da ovaj danas i ne reflektira više na načelničku stolicu, jer na obćini ne zapovieda više on, nego klika Smodlakina i Maloga, a to je i Mihaljeviću odvise! — Zajedničkim težkim topovima udaraju na „Hrv. Državu“, jer si ova poduzela jurišati na klike i klikaše.

Dr. Grgić sav je pozelenio i bodri Malog, da bolje puca i sad bi htjed da dr. Trumbić iztjera „Hrv. D.“ iz tiskare, jer da su tobože napadaji napereni proti uglednom članu stranke, kojoj i Trumbić pripada. — Ali ovo su njihovi posli, neka rade što i kako ih je volja i dr. Trumbić, ako zaboravlja, što je od tih tobožnjih prijatelja doživio, mogao bi i uzkratiti tiskanje lista, ali ako ne zaboravlja, tad će pustiti da voda teče, kako je i tekla do sada, a tim prije, što je tiskara napokon poduzeće, gdje uz plaću mogu izlaziti i politički listovi.

Obćina kako rekoh, već je i danas njihova, a novim izborima biti će i posvema, pošto će ih biti dosta unutra, jednih i drugih preko polovice. Na Klisu starog Perkovića ne će, jer stari narodnjak, ali bio kakav bio, osvjeđeni Hrvat — hoće im se drugog, po desnjeg, a na Muću, kud će suza nego na oko — starog Zekana ne, jer i ovaj Hrvat, nego Ljubu pl. Cambia „di felice memoria“, a on će raditi samo neka paša bude obilata, kako naredi klikaši. Ovo su sve predradnje za izbore za carevinsko vieće — te će se Split opošteniti i oprati sinjsku liziju, gdje ne htjedše birati dra. Mazzia, birati će ga Split i okolica! On hoće da ide, pare je za „Slobodu“ dao, pa nek ide — častnije je biti splitskim nego li sinjskim zastupnikom!

Ovo Vam ovako, ali se nadamo ipak, da se čine račun i bez krčmara. Da će sviestni birčić okrenuti ledja oca malog puka i Malome. Uživam već sada u graji, koja će se podignuti kod onih, te sam im karte razodkrio.

Štogo drugo, ali i ovo stoji u svezi sa gornjim izvodima, jer otac malog puka, kako sam već kazao, ne briga se za mali puk, koga je već ovdje u Splitu većim dielom kaparao, nego se brine za glasače.

Kako ste već čuli i čitali, obćina je bila naručila onomadne 3000 kila argentinskog mesa, Ovo je meso od veoma tovnih mladih volova, vrlo je ukusno, ali daje premanstu čorbu, jer mi nevični na dobro utovljena goveda. Svaka

Povjest grada Šibenika.

Piše pop Petar Kaer.
(Nastavak).

15. Grgur Šubić knez šibenski.

U nekadanjoj Bietoj Hrvatskoj među Velebitom i riekom Cetinom, toj srčiki svih hrvatskih oblasti, slovahu još od narodnih kraljeva moćni knezovi Bribirski od plemena Šubića. Povjest tih knezova stara je i slavna. Još za vladara hrvatske krvi zapade im župa Bribirska s tvrdim gradom Bribirom, prilično stara rimska Varvaria. Osobito se za kralja Andrije I. (II.) iztaknu knez Grgur Bribirski, za kojega kaže stari Ijetopisac, da je bio moćni, bogat, vješt upravitelj i poduzetan vojvoda. Svagdje mu se je sreća smijala, sve mu je išlo za rukom. Svladav redom svoje suparnike, on je s braćom svojom i rodom svojim postao svemoguć u čitavoj primorskoj Hrvatskoj. Od Zvonigrada u Lici do Bribira i Skradina, od Knina do Biograda na moru dopirala je Grgureva posredna i neposredna vlast. Samo jedno još mu je trebalo da pribavi, t. j. sebi i svojoj braći načelničku ili kneževsku čast u dalmatinskim obćinama, najprije u Spljetu, onda u Trogiru a napokon u Ninu i Sibeniku, koji su imali jednake povlastice i uredbu, kao i dalmatinske obćine u primorskim gradovima i na hrvatskim otocima.

Već od koea 12. stoljeća hrvatsko-ugarski kralji nastojali su da dalmatinskim obćinama gospoduje hrvatski knez, koji mu je vječnu vjeru prisegde, nego li kaki Talijan prekomorac, koji će prvom prigodom poletiti svomu jatru. Pa upravo zato pomagali su velnože hrvatskih plemena, da onako jaki i gordi brane hrvatsko primorje od Mletčana koji su se bili pomamili za kićenim gradovima dalmatinskim. A i sami su primorski gradjani taj običaj bili uveli, ne samo da se brane od sile mletačke, već i zato, da se zaštite skopna od navale hrvatskih župana, koji su se međusobom takmili i ljuto borili, da jedan drugoga nadjača, da mu se plemenština svojega roda što više razširi, da drugim predvlada, nebi li se po taj način opet povratila cjelokupnost hrvatskoga kraljevstva pod jednim vladarom hrvatske krvi i plemićkoga porjetla.

Ta se težnja jasno opaža najprvo kod plemena Kačića svjestnog svog kraljskog hrvatskog porjetla, a evo sada pojavlja se kod Šubića Bribirski, potomaka onog Mrmonje Šubića, koji uz ostale hrvatske župane u ime naroda hrvatskoga sklada ugovor sa Kolomanom, dičući kuću ugarskih Arpadovića na prijestolje Hrvatsko-Dalmatinskoga kraljevstva.

Polovicu godine 1226. dodje novi herceg Koloman mlađi sin kralja Andrije u primorske

strane, te se već 1. kolovoza desio u Spljetu, gdje se nastani u nadbiskupskoj palači.

Tu su se u njega skupili poglaviti duhovni i svjetovni velikaši hrvatski, a među njima Bribirski knezovi Grgur i brat mu Stjepan. Tom je prigodom herceg Koloman darovao trogirskom biskupu Treguanu mjesto Drid i ukينو sve odredbe, koje bijaše zavzeo humski knez Petar s dozvolom starijega brata Kolomanovog, prijateljega hercega Bele. Pristavom pak, koji će biskupa uvesti u darovani posjed, imenovao je kneza Stjepana.

Mladomu hercegu Kolomanu bio je odsad knez Grgur desna ruka. Uprav u tu umre u Humu spljetski knez Petar, a herceg Koloman ulož svoje posredovanje uz ono Nadbiskupa Guncella, da bi ga zamjenio Grgur Šubić. I doista obćina spljetska izabire svojim knezom moćnoga i odlučnoga Grgura, a grad Trogir uz nastojanje biskupa Treguana proglasi mu brata Stjepana svojim načelnikom.

Grgur da se oduži hercegu i da povraiti milo za drago spljetčanin i trogiranima, već u prvi mah osvoji tvrdi Klis, na čast ugarske krune i za zaštitu grada Spljeta i Trogira.

Odsad bratva su radila složno kako bi izmiriti spljetčane i trogirane, koji su živjeli međusobom u kravatomo neprijateljstvu i rek bi, da im to donekle podje i za rukom. Grgur kao knez

Spljetski uz pomoć hercega Kolomana i bana Jula nastojao, da se vrati mir i red u hrvatskom kraljevstvu, ali to je bilo gotovo nemoguće da se poluči, osobito što je u Spljetu stranka Domaldova znatno ojačala bila, te god. 1229. skinula s kneževske časti Grgura Šubića i proglasila knezom Domalda Kačića.

Sada Koloman diže vojsku proti Domaldu, a plemo Šubića navali na ono Kačića, koji nisu htjeli da znadu ni za kralja Andriju ni za hercega Kolomana, te očajno branili svoju prevlast nad Bribirskim knezovima.

Nemamo vijesti, kako se je rat vodio, no izvjestno je, da je knez Grgur već god. 1231. opet stotolovao u Spljetu i da je ondje obnašao kneževsku čast još u lipnju god. 1234.

Nego važno je primjetiti, kako kroz to trajno vrijeme Grgur Šubić postade i knezom Šibenika, prem da je još živio nasljedni šibenski knez Domaldo. Ipak lahko je to razumjeti, kad se uvaži, da je Domaldo izgubio bio kraljsku milost i da su proganjali hercega Koloman i ratobirni knez Grgur, koji se valjda okoristio Domaldovim neprilikam i oteo mu Šibenik, da se u njemu proglasi knezom. To nam svjedoči pismo, što ga je Grgur pisao dubrovačkoj obćini i njezinomu knezu Ivanu Dandulu u kojemu govori ovako: „Presvietlomu i velmožnomu mužu, vitezju i gospodinu Žan

i najprostija kuharica znati će ovoj mani i ne na štetu gospodara, doskočiti.

Meso ovo brzo se spremi, jer je za jedan sat vareno. Dakle izim što je jeftino, a k tome tečno, prištedi se na drvim i dangubi oko spremanja.

Zaboravio sam Vam kazati, da je ovo meso u til dana na jagmu bilo razprodano. Mjestnim mesarima dakako šteta, ali pošto su oni birači II. i III. tiela, valja ih dobiti i otvoriti rat proti Argentini. Odočeo je mali sa jednom malom ali neistinitom vjesticom. U utorku javlja, da su cene mesa u mjestnim bikarijama iza kako se je razprodalo argentinsko meso ostale umjerenе od K 120 do 2 K; viest istinita i lažna, pošto govedje prodaje se ovdje K 180 kg. žuntom, a bez žunte K 2, dočim ono od K 120 odnosi se na bravetinu. Argentinsko pak meso prodavalo se je srednje K 120, a strážnje po K 150 kg., dakle za 50% odnosno 40% jeftinije, nego li je u splitskim bikarijama sada, a do malo daju će cene po svoj prilici i poskočiti. Otac malog puka pak u „Slobodi“ pozivlje obćinu, da više ne naredjuje argentinskog mesa, jer da je pokusna pošiljka mnogim — t. j. mjestnim mesarima — naučila — a pošto je, kako već rekoh, obćina u njihovim rukam, mora se Vice pokoriti, a mali puk ili plaćat skupo govedinu ili postiti, a to ima da zahvali svom dobrom čači!

Stekliš.

Političke viesti.

Afera Kramarž - „Slovenec“. Između vođe mladočeha Kramarža i glasila „Slovenske pučke stranke“, kojoj je na čelu dr. Šušteršič, došlo je u zadnje doba do vrlo oštře polemike. Polemika je nastala usljed oštře „Slovenec“evske kritike nad Kramarževim govorima proti trijalizmu u delegacijama. Pošto se je mislilo, da te članke inspirira dr. Šušteršič, to je Kramarž napravio u „Slovenskoj Jednoti“ čitavu aferu, htijuci prikazati Šušteršiča dvočimljenim da on hoće izpod vode, da podkopa temelje „Jednoti“. Na to je dr. Šušteršič izjavio, da on te članke nije ni napisao niti za njih unapred znao, a „Slovenec“ je opet izjavio, da njegovo uredništvo ima u okviru stranačkog programa podupno slobodne ruke i da ono odgovara za sadržaj. Ono nadalje ne će dozvoliti, da Kramarževе novine napadaju bez odgovora vodju Slovenaca dra. Šušteršiča.

Uzrok posjete bugarskog cara Ferdinanda u Beču. Kako već javismo, ovo dana je bugarski car Ferdinand bio u posjete našem kralju. Iz diplomatskih krugova saznanje se, da je Ferdinand taj pohod udesio, da bi izpitao, bi li monarhija bila sklona Bugarskoj u slučaju oružanog sukoba između Bugarske i Turske. Isti izvor nadodaje, da je dobio nicean odgovor, u kojem se izitiču simpatije Trojnog Saveza prema Turskoj.

Iz hrvatskih zemalja.

Novna stranka na Rieci. Po Rieci se govori, da će se doskora ondje osnovati nova stranka, koja će izdavati i svoj list, po svoj prilici dnevnik. Stranka će se sastaviti iz umjerenih autonomskih i inih elemenata, a jedna od glavnih svrha će joj biti, da sruši Zanellinu stranku i sa gospodstva na obćinu, te da u postavi normalne odnošaje između grada i gubernije, odnosno peštanske vlade. Pošto će se doskora provesti administrativni izbori, to će se i osnutkom nove stranke ovih dana već započeti. Pošto je i novi zastupnik dr. Vio na skupštini u „Hotel Deaku“ govori u tom smislu, vrlo su vjerojatni glasovi glade osnutka

nove stranke ovih dana već, koje bi dr. Vio imao biti predsjednikom.

Pravaška pobjeda u Biškupcu. U Biškupcu je izabavljen izbor za 6 županijskih mjesta za izborni kotar Bišjuec. Izabrani su kandidati stranke prava, dok su seljačke stranke kandidati ostali u znatnoj manjini.

Drago Vlahović senjski načelnik. U prvoj sjednici novog gradskog zastupstva senjskog izabran je gradonačelnikom narodni zastupnik Drago Vlahović, podnačelnikom Simo Šugić.

Hrvati na rimskoj izložbi. Kako javljaju iz Rima, u srbskom paviljonu izložiti će i hrvatski umjetnici Meštrović, Rosandić, Kljanković, Krizman, Rački, Babić i nekoliko članova „Medulića“. U srbskom paviljonu bit će oko 200 umjetničkih djela. Slikar Murat i kipar Meštrović opremit će srbski paviljon.

Kriza u sarajevskom gradskom zastupstvu. Otkada je sarajevskim načelnikom imenovan Fehim eff. Čurčić, jedno dvanaest zastupnika abstinira se posve od gradskih poslova, ne dolazi ni na sjednice zastupstva. Ovo je već dvaput stvorilo zaključak, da se tim nemarnim zastupnicima podjeljuje ukor. Gradsko poglavarstvo, s podpisom načelnikovim, međutim izdalo proglas na gradjanstvo, u kojemu se opozicionalni zastupnici žestoko napadaju, a sada su ovi napadnuti zastupnici izdali jednako proglas na gradjanstvo, u kojemu otklanjaju svaku suradnju sa sadašnjom većinom gradskog zastupstva. Stupila je dakle u akciju borba proglasa i kriza je stupila u akutni stadij.

Ratni brod „Sigetvar“ prispio je jučer po podne u našu luku, te pošto se je obiskubio ugljenom, po noći je odputovao.

Posjeti. U ponedjeljak po podne pokrajinski poljodjeljski nadzornik g. viš. Zotti posjetio je tečaj poljodjelstva za vojnike u društvu zapovjednika g. pl. Sauerwin te se je pohvalno izrazio na teoričnom i praktičnom uspjehu, radi česa ide zasluga g. uč. za poljodjelstvo, V. Anzulovića.

Iz grada i okolice.

SASTANAK MJESTNOG KLUBA STRANKE PRAVA.

U nedjelju dne 12. ov. mj. bio je sastanak mjestnog kluba „stranke prava“ u prostorijama „Sokola“. Sastanku je predsjedao nar. zast. Dr. Ante Dulibić. Bilo je nazočno preko 100 članova. Predsjednik otvorio je sastanak zgodnom besjedom, a onda se dirljivim riječima sjetio preminulih članova, na što nazočni kliknuše zasluženji; Slava!

Zatim je izvjestio o položaju stranke prava u pokrajini i iztakao, kako preogromna većina pučanstva pristaje uz stranku prava, tako da nijedan protivnik bez kompromisa ne će moći, da sačuva niti jednu važnu obćinu. Dotakao se je i nastajnih obćinskih izbora, i zloraba, počinjenih na štetu pravaša kod raznih obćina, iztaknuo naprotiv sasvim korektan i nepristan postupak obćine šibenske, koja je protivniku omogućila podpunu kontrolu i dokazala strogu nepristanost. Spomenuo je i riešenje mješovitog povjerenstva glade obćinskih izbora u Gornjem Primorju, koji da je povreda nečuvena zakona i pravice te iztiče, kako još vlast nije izdala obrazloženje, premda je riešidba sledila još koncem siječnja tekuće godine. I time da je hotimice oduzeta mogućnost pritužbe na upravno sudšte. Govornik veli, da ovakav postupak kao i sva druga nasilja, počinjena proti stranci prava, učinise, da

plemena Šubića. Dok je god živio, stajao je vazda kao vjerni vasal uz kralja Andriju i hercega Kolomana, pak uz njihovu pomoć i upliv ne samo što je svom rodu osigurao premoć nad Kačićima i ostalim hrvatskim plemenima, već je tim razširio plemenštinu Bribirskih knezova i pribavio sebi i nasljednicima kneževsku čast Šibeniku i cijeloga mu područja, gdje su Šubići neprekidno knežovali za preko sto godina.

Knez Stjepan, mlađji brat Grgurev i vjerni pomagač njegov, spominje se kao „slavni knez“ Trogira god. 1232. i g. 1234. Poslije toga ni njega više nema u dosad poznati nam spomenicima. Znađe se za izvjestno, da je za sobom ostavio dva sina: Stjepana i Jakova. Starijega sa sina Stjepana za razliku od staroga oca od milinjia pozvali Stipko ili Stjepko. Taj je Stjepko i preuzeo starešinstvo u hiži Bribirskih knezova.

Iz dosad poznatih nam izprava znadem, da pošle Grgura knezovao je u Šibeniku Daniel Šubić, za vladanje kojega nemamo nego goli spomen imena, bez da se znađe u kojemu je rodbinskomu odnošaju bio sa Grgurom.

Za Stjepka pak znadem, da je obnašao kneževsku čast u Šibeniku god. 1245.

se je stranka prava još više ojačala, jer je svakom postojeće stanje stvari dozlogrdilo.

Govornik spominje i neke medene rieči, koje od strane protivnika stranke prava dolaze, bija, da bi se sve stranke imale složiti u svrhu, da zajednički i sporazumno sudjeluju pri izborim i u upravama naših obćina te nazivlje takove rieči u današnjim prilikama prostom himbenosti, u koliko do sada svi protivnici udruženi kao da nisu imali drugog cilja nego da potisnu stranku prava, a sada, kada je ova tako ojačala i kad protivnici vide nemogućnost kakvog uspjeha, dolaze sa riečima, koje ne odgovaraju njihovim djelim.

U toku govora dotakao se je i takodjer i pitanja o priznanju zagrebačkih nauka te je iztakao što je u tom pogledu uradio; veli, da je on sam od Hrvata u siječnje pregovarao i sa ministrom predsjednikom i sa ministrom nastave, koje je upozorio, da ustanovljenje dvaju izpitnih povjerenstva za pravničke državne izpite u Zadru ne bi ni malo udovoljilo našim zahtjevima, već bi to značilo nazadak. U koliko bi nas ta odredba odvojila još više od naše prosvjetne matice u Zagrebu. Nadalje reče, da pitanje pripoznanja zagrebačkih nauka nije pogoršano i da ima nade, da će se ipak povoljno riečiti.

Govornik je bio pozdravljen burnim odobravljanjem, a tekom govora bio je prekidan značajim upadicama, napereim na stanovitu stranu.

Poslije njega uze rieč načelnik Dr. Krstelj. Vatreom besjedom pozdravi sakupljene, obradi i oskohl ih za daljnji rodoljubni rad, potiče ih da se svrstaju u junačke redove, e da jednom pobjedi istina i pravica.

Predsjednik zaključuje sastanak, zahvaljujući na brojnom odazivu, a dvoranom razljetne se oduševljenji: Živio!

† **Ivan Skarpa.** U Staromgradu preminuo je u dubokoj starosti, od 93. god. Ivan Skarpa, dobar otac našeg odličnog prijatelja, preč. kanonika D. Vicka Skarpe, i dvaju učitelja Miha i Frane. Pokojnik se je odlikovao dobrim svojstvima te je od svih, koji ga poznavahu, bio u velike štovan. Ucviljenoj obitelji naša šaučešća, a dobrom pokojniku: da je lahka ova hrvatska gruda.

† **Mila Baranović Bakuta.** Bila je dobra, radina i izgledna starica za života. Štovana od svih, za njezinim liesom je bila brojna pratnja, koja je posvjedočila saučešće grada nad njenom smrću, kojemu se i mi pridružujemo. Pokoj vječni ostancima njezinim! Obitelji naša žalovanja.

Porotno zasjedanje u Šibeniku. Na 31 travnja otvoriti će se u našem gradu prvo redovito ovogodišnje porotno zasjedanje. Za predsjedatelje određeni su predsjednik Silobričić i savjetnik Graovac-Brunelli.

Zadnji vojni red „Metačkog parobrodarskog društva“ oglašen je izključivo na talijanskom jeziku. I nadpis table na agenciji je samo talijanski. Cienimo, da bi interesirani morali i sami na nadežnom mjestu upozoriti na ovo pogrešku, da se jezik ovog hrvatskog grada podpuno ignorira.

Liepe slike. U dučanu g. Delfina imali smo prilike vidjeti izložene vrlo uspjele slike, koje je izradio g. Piwonka. Ovom zgodom pripominjemo, kako g. Delfin najstoji, da svoj dućan pokušava obiskri najfinijim i najraznovrstnijim materijalom. U našem gradu je ono najbolja trgovina svoje vrste te se samo preporuča solidnošću robe, umjerenom cijenom i brzom opremom.

Skupština Sokolskog Saveza. U nedjelju je u Zagrebu sazvana skupština Saveza. Na istu će otići i odaslanici Krešimirove župe.

Zanovetanja. Jučer došao k nama Stipe Lučev Ludvikov ribar iz Prvič Luke i potuži se na postupak zapovjednika brodice za nadzor ribarstva „Clupea“.

Tužio se je sledede: Imao sam namjeru da napravim mrežu „bugvaru“. U ovu svrhu pozvao sam g. upravitelja lučkog izloženstva u Šepurini g. Marinkovića, da pregleda teg. Gosp. Marinković izmirio je oči i našao da su naprama propisu 20 mm.

Kad sam mrežu zgotovio, pošao sam na ribanje oko otoka Žirija. Pristupi k meni parobrodari „Clupea“ i gosp. zapovjednik Sukno zapleni mi mrežu, jer da nema 20 mm. već 18—19 mm., kako se to nalazi u dotičnoj osudi i udari mi globu na temelju ministarske naredbe 30 rujna 1857 od 200 kruna i gubitak mrežaru. Bio sam pošao u Zadar k gosp. poglavaru Rossi i rekao mi je da učinim utok i da će mi mrežu povratiti, a g. Sukno potjerao je iz sobe.“

U osudi izdanog sam je g. Sukno svojom rukom napisao, da zapljenjena mreža ima oči od 18 i 19 mm. a ovo 19 je alterirana

cifra, te nema sumnje da oči mreže imaju 20 mm. kako je po propisu. Naredba pomorske vlade na koju se osuda pozivlje, kaže čisto i bistro da od ugla do ugla mora biti dužina od 20 mm. i to u smučenoj mreži u moru. Nu ako je mreža otangana i k tome još mokra, a mokra je bila, jer se je njom ribalo nije izključena mogućnost da tek uprav na uglima nabreknu i tim se oko stislo za 1 mm.

Pitam mi, pa sve da bi bilo, da je oko mjerilo 19 mm. jeli to pravo za sami T mm. odneti riharu mrežu i lišiti ga hljeba svagdašnjega, a povrh toga udariti mu globu od 200 K.

Da se g. Sukno slabo razumije u ono što se na ribarstvo odnosi, nek je dokazom i to, što on temelji osudu na temelju ministarske naredbe 30 rujna 1857, a u ovoj se govori u prvom redu o lirama, a ne o krunama, pak opet kaže da globa, kao što je slučaj Lučeva, njesmije biti veća od 40 lira i ne govori o zapljeni mreže ni ova odredba pak ni nijedan zakon ribarski u Austriji. O tome će govoriti novi zakon, ali taj je još na parlamentu, te svaki postupak na temelju zakona, koji za konom postao nije, jest protuzakonit, kao što je protuzakonit i postupak Sukna, koji je već do sada, kako se sam hvali, pohvatao 79 „gusara“. Nadamo se da će ovo biti zadnji put, što će ovaj gospodin vršiti svoju samovolju.

Za danas ovoliko, a čekat ćemo, što će pomorska vlada na prikazani joj utok radi globe i ođšete.

Društvene podružnice. Društveno je ravateljstvo razaslalo na sve svoje podružnice pismo slededećeg sadržaja:

„Blizja se vrijeme društvene glavne skupštine, na kojoj će se položiti točan račun o radu naših podružnica u proštoj godini. Neobhodno je potrebito dakle, da najdulje u roku od 15 dana, kupokite članarinu među članovima tamošnje podružnice, da sazovete skupštinu, na kojoj ćeš između ostaloga izabrati odaslanike na glavnu društvenu skupštinu. Odmah iza skupštine tamošnje podružnice, molimo Vas, da nam dostavite ispunjeno izvješće i njerani novac.

Preporučujemo Vam, da članovima podružnice objasnite svrhu naše družbe, koja je danas našem narodu još i nužnija, nego li se to prije mislilo. Ona je u neku ruku jedina naša jaka organizacija što ju možemo suprotstaviti tudjinskoj samovolji; u našoj družbi srednje je naša snaga, koju ne smije nitko da skrši. To osjećaju dobro naši tudjinci, zato ih ne malo boli svaki napredak naše družbe, dok bi njihova najveća radost bila, kad bi u družbu vidjeli oslabljenu i od naroda napuštenu.

Toga veselja njesmijemo im priuštiti, jer bismo time počimili zločin protiv vlastitoga naroda. Hrvat koji zaboravlja dužnosti što ga vežu spram družbe, nije dostojan imena, što ga nosi. Podružnica koja svoje dužnosti spram družbe zanemaruje, neka se briše. I brisat će se na vječnu sramotu onih, koji budu skrivili njezino rasulo. Ovoliko molimo, da objasnite skupštinarima, da ih tako potaknete na što zdušnije izpunjavanje svojih dužnosti.“

Ravateljstvo družbe sv. Ćirila i Metoda se nada, da će se ovom pozivu odazvati i ve naše podružnice, pa i one, koje su se do sada oglašivale svim molbama i pozivima.

Premještenja na mjestnom poglavarstvu. Mjestni kotarski poglavar pl. Rešetar premješten je u Zadar, na namjestništvo. G. E. Pavišić premješten je u svojstvu kotarskog upravitelja u Benkovac. Još se ne zna, tko će popuniti ova dva mjesta, premda se već čuju razne verzije.

Hrvatskom Sokolu, darovao je zastupnik Dr. Ante Dulibić K 3 da počasti uspomenu pok. M. Gučića pok. Nikole. Uprava zahvaljuje.

Pokrajinske viesti.

Razderaše sliku Starčevića. Primamo iz Splita. U mjestnom „Hrvatskom Domu“ visjela je sada siika personifikacije hrvatstva — Anta Starčevića. Naši „naprednjaci“ više ga pridođe omriče olovkom, ali ovaj put provala protudjenim im divljavština pokazala se je u savršenoj slici: o čem G. razderaše. Ni najmanje se tome vandalskome činu snjihove strane ne čudimo, tek se čudimo onim pravim Hrvatima, što su članovima ovoga društva te takova šta dozvoljavaju.

Previšnje odobrenje. Nj. Veličanstvo udielilo je previšnje odobrenje zakonskim osnovama, glasovanim u našem saboru, glade izmjene nekotih propisa u zakonu od 18. srpnja 1895. vrhu uređenja pravnih odnošaja učitelja

u Dalmaciji i glede uredjenja posmrtnog trojcesca za udovice ili zakonite potomke učiteljskog osoblja u Dalmaciji.

Namjestnik u audienciji. U prošli četvrtak je namjestnik Nardelli bio u Beču primljen u obću audienciju od kralja.

Gosp. Franu Bradčiću, nadučitelj muške škole na Lučcu u Splitu, udjeljen je od ministra za bogoštovje i nastavu počasni naslov „upravitelja“. Gosp. Bradčiću čestitamo.

Izjave poštanskih činovnika iz ciele Dalmacije za očuvanje svoje časti i ugleda struke. U ponedjeljak primismo od dalmatinskog poštanskog činovništva sljedeći brzojav: „Jutros je odposlano od poštanskog činovništva ciele Dalmacije dvie stotine brzojava na svoja središnja činovnička udruženja i na sve dalmatinske zastupnike u parlamentu, da energično interveniraju kod ministarstva trgovine, da bi ostalo pri nepopustljivom stanovištu glede imenovanja stručnjaka za nadravatelja pošta u Zadru u interesu razvika komunikacija i prometa ciele pokrajine. Obavještene su o pokretu poštaraca talijanske, češke i njemačke novine.

Odlazak župnika Fr. Bone Bolani. Pišu nam iz Dubravica kod Skračina: Na 14 o. mj. posle šest godina, odielo se je od nas obljubljeni i poštovani župnik B. Bolani. Kroz sve ovo vrijeme imali smo: gorljivog pastira, požrtvovnog oca i prijatelja. Uzorom u tačnom i revnom izpunjavanju svojih kršćanskih, staliških i čovječjih dužnosti, bio nam je uvijek u svemu živim primjerom.

Za napredak svojih seljana u svakom pogledu, bezprikorno je dragovoljno radio. Našu je crkvicu uredio, ukraasio i obogatio mnogim odielom i stvarčicama, te dok je prvo bila gola, sada je dovoljno zaodjenuta.

Tople i pune čustvovna riječi, kojim nas obdario, davajući nam opravni biagoslov; te nehotični uzdasi i suze, koje su taj dan u crkvi dubkij punoj na očima župljana potekle, najboljim su nam dokazom, kako je volio svoje povjereno stado, a ovo svoga pastira.

Dok dakle žalimo za odlazkom nezabornog vrednog župnika; šaljemo mu još jednu oprostni „Zbogom!“, željom da se zdravo i zadovoljno bude nalazi u novoj određenoj mu župi Perušić.

Na onome, što nas je vječnom harnošču zadužio, od nas mu iskrena hvala, a od Boga stostruka plata.

Župljani.

Razne vesti.

ŽENSKA GLAVA.

a.) Što žena nosi na glavi?

Kolikogod puta vidim lepu glavicu žene, bilo na ulici, bilo u kazalištu ili kavani, zadivljuje me njena ustrajnost. Nijedan služnik nebi mogao kroz dulje vrijeme na leđjima svojim nositi toliko tereta, koliko žena ciele svoj vjek.

Prije svega nosi žena na glavi svojoj frizuru. Frizura je kratka rieč, koja isto toliko raznolikosti sadržaje kao n. pr. vojska.

Tu istu — frizuru — veoma je teško dobro opisati, jer iziskuje geniale uztrpljivosti ili poznavanje frizerskog zanata. Kao nevjšt, mogu samo toliko reći, da kakogod svaka laž ima pomalo istine, tako svaka žena ima u svojoj frizuri bar malo vlastite kose, koje ako i ne mnogo, no ipak nešto teže. — Razumije se, da to ženi nije dosta. Dokle se sirota muškarac sa svim zadovoljava što na glavi ima, pa makar ne imao ni jednog vlasa — žena nezadovoljna je sa vlastitim svojim vlasima, ako ih makar i svu silu ima, — te ih uvijek i uvijek popunja. Upliče li, podstavlja li na svaku stranu po jedan umetak, kao dva „madraca“, koji svakako nešto teže, a budući, da se sami ne mogu držati, pribada ih, da se ne izgube. — U tu svrhu ima ona ciele zbirku igala za vlasu, koje su neizmerno raznolikog oblika i težine, veličine i boje. — Mislim, da i to nešto teži.

Sad dolaze češlji i češljici, pribadače, „furbete“ i „furbetice“: od celuloida, kornjače, od roga i gvozdja, velikog i malog, okruglog i četverouglatog, ravnog i valovitog oblika itd. — To se sve zabija u glavu oko ciele frizure, a da ne manjka i kojekakvih ključarskih sprava, i to se razumije, jer — — frizura mora dobro stajati. — Svakako je važno, da i to nešto teži. Sada tek dolazi kita. Žena, ako i lepu kitu ima, nezadovoljna je, zato upliče tudju, bud radi duljine, bud radi debline. Ta kita svija se oko glave u raznim smjerovima, a da dobro stoji — — treba opet češalja i tih pribadača sva sila — — Važno je, da i to što god teži.

Ženi — — ni to nije dosta, jer misli, da to sve zajedno premalo teži i ništa ne vrijedi. — Primeće i umeće kojekakve uvojke,

kovrčine, „bokule“. To slaže oko ciele glave, sad u većoj, sad u manjoj udaljenosti, a budući da samo neće da stoji, opet i opet dodju te pribadače. — Mislim, da i to nešto teži.

Glava je dakle današnje žene, „po modi“, kako oboružana, da joj se sredovječni vitez u kalpaku ne može usporediti. — Tane samokresa zaplelo bi se u tom labirintu igala, „furbeta“, češalja i češljica, „madraca“ i „bokula“.

Cielu tu zbirku najrazličijeg materala, koja se frizurorom zove, opaše žena još i pasom, koji je od svile, baršuna i sličnog, a ima ih i od kovine. — I to nešto teži. . .

Sad molim, da si predstavite i pazite najljepši čas, kad žena naime na ciele taj teret, meće — šešir! Razumije se, da je ogroman — — No „moda“ nije kod izdavanja sadanje forme šešira izdala zabranu uporabe nakita na iste.

Okićen je dakle pilićima, kokošima, vranama i gavranima, a ima i finijih sa svrakama — — Povrh kraljevstva ptica ima i zastupnika drugih, — slame, siena, svakojakih gnjezda, balsamovanih četveronožaca itd.

Najveće čudo kraj svega toga jest: da žena noseći toliko toga na glavi, ima ipak — — lahku glavicu.

b.) Plodovi umovanja ženske glave. Ovu temu opisati bilo bi veoma lahko, da se evo na horizontu „mode“ ne pojavise hlače, koje mi svu dobru volju i naklonost naprama ženama — — poremetiše.

„Hlače“? — — to je velika stvar: rekao je nekad neki umjetnik, koji nije imao ni — hlača.

Na to se je posve zaboravilo, no zato sada i opet postaje razgovor o hlačama burniji. Hlače postaju predmetom novinskih članaka, uličnih okršaja, a i političkih zamršaja.

U ovaj čas se ciele svijet okreće ne oko svoje osi, nego oko hlača i to — ženskih hlača. U vječnom boju za ravnopravnost, za prava i privilegija muškarca, posegla je žena za najskrajnijim — za hlačama. — Jest, žena sama dovela je ljudstvo do tog vrhunca, da se 24 sata dnevno bavi nesalonskim razgovorom o — hlačama. — Muškarac, koji je kroz vjekove ljubomorno svoje hlače nosio, sa teškim bolima mora evo gledati, kako mu se jedini moguće simbol njegove muževnosti, nemilosrdno otima.

Riečju: hirovitost, prevejanost i egoizam žene došao je do vrhunca — — do hlača, jer žena u njima vidi svoju budućnost, sreću i pobjedu.

Ako je naš praotac Adam nosio hlače. — o čem na žalost biblija šuti — te su hlače sigurno isto tako izgledale kao i naše sada, a ako nam ostanu „naše“, ni za hiljadu godina ne će oblika svog promieniti.

Sasma drugačije — kod žena! U njih će hlače svaki mjesec imati izmjene i zamjene; — sad dulje, sad kraće, sad ove, sad one boje itd. Jedno je stalno, da će naime žene strašnih stvari počujati. Bit će im nogavice kao dva bureta, zatim opet kao čačkalice za zube, zatim će se obe noge zajedno vezati, zatim će se nositi hlače sa hrznom, sa kokardama razne boje i razno ponamješene, zatim sa kopčama sprieda, a onda opet straga, zatim iskičene cviećem, a onda i sa umjetnim slikarjama — i još — neznam kakve.

Muškarac je nosio obično uvijek suknene hlače, a žena će ih nositi i od sukna i od svile, atlasa, baršuna, kože, platna, nadajmo se i od ljudske kože, budući da ima već amerikanskih dama sa rukavicama od ljudske kože.

To je tragedija hlača! Ubojica i heroj je žena! Da prababa naša — Eva — ustane iz groba, da vidi tu novu „modu“ — — sigurno bi obukla te hlače i legla bi natrag u grob.

Sirote žene, al' ste poštene
Treba vas hraniti i od zla braniti
S. K.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.) Vlastnik, i izdavačelj
i odgovorni urednik: Josip Drežgala.

Dobar tek!

Zdrav želudac i nikakove bolesti želudca ne imamo, nikakove bolove, odkad Fellerove pilule „Rabarber“ m. d. M. „ELSA-PILULE“ upotrebljavamo. Iz osvjedočenja kazujemo Vam, pokušajte ih i Vi; one uredjuju stolicu i pospiješuju probavu. 6 kutijica stoji franko 4 K. Proizvadijač je samo ljekarnik: E. V. Feller u Stubići, Elsatrg br. 64. (Hrvatska).

Prodajem

jednu novu dvo-kolicu sa svom konjskom spravom. Obratite se kod vlastnika Nikole Zlatana — Šibenik.

Prodaje se

radi premješ-taja pokućstva kod kotarskog poglavara od
2 do 4 po podne.

OOOOOOOO

Hrvatske narodne poslovice

uredio V. J. Skarpa, ciena knjizi broširano K 5—, a vezvano K 6—, nabavlja se kod „HRVATSKE TISKARE“ u Šibeniku i u svim knjižarama.

OOOOOOOO

XXXXXXXXXXXX

Zahtjevajte cigaretni papir

„JADRAN“

U korist siromašne hrvatske školske djece u Zadru
20% od čiste dobiti

Najfinija vrst — Elegantno opremljen

Skladište na veliko:

Hrvatska knjižarnica V. Gőszl - Zadar
8—30

XXXXXXXXXXXX

OOOOOOOOOO

Novouredjena

Ivornica konopa Petra Kočevića iz Splita

u Murteru - Kramina

— — preporuča se gg. ribarima i trgovcima. — —
Ciene umjerene, poslužba brza.

OOOOOOOOOO

VELIKA ZLATARIJA

Gi. PLANČIĆ

Vis-STARIGRAD-Valuluka

Eugen Pettoello

Pribor satova, zlatarskih i optičkih predmeta i kineskih srebrarija
Zlica, viljuška i noževa.

Zajamčena izradba sa 90 grama čistog srebra.

Pečata.

Svake vrsti rezbarije u kojoj mu drago kovini.

Dogati ilustrovani cieni. Tvorelište stalne cieni.

Šibenik, Glavna ulica, br. 128.

Važno za svakoga!

Gustav Marko i drug Trst

Centrala: Via Coroneo 45.

Tekući račun sa podružnicom Ljubljanske kreditne banke. Vlastita tvornica za ured porculane i izradba svakovrstnih kipova po uzorku za oveće naručbe.

Veliko skladište stakala prostih, apaniranih i za ured.

Veliki izbor predmeta za ljekarne, drogerije, porculansko i zemljano sudje, ocaikline, staklarije, svjetiljke itd.

Velike kolikoće naročitih stvari u ocaiklini, porculani.

Cieni umjerene koje se ne boje utakmice.

Na zahtjev šalju se cieni badava.

Dopisivanje u hrvatskom jeziku.

Pomenuta tvrdka, jedina svoje vrsti u Trstu, preporučuje se svim našim trgovcima.

Objava!

Zašto se ne obratite pri kupovanju vaših potrebitina ravno na tvrdku

Jaroslav Xocian

-- Tkaonica i odpravništvo --
Kronove u Mel. (Česka).

koji zgotavlja i ima uvijek na skladištu sukna za odieła, zimске kapute i t. d. Zajamčeno boje: Kanafasa, platna, flanela, ubrusa, ručnika, jastuka, porketa, šifona.

Cieni su najjeftinije.

Naručbe preko 18 kruna šaljem franko.

Tražite uzorke.

Može se dobiti 30 do 40 m. odpadka 3 do 15 m. dugog za 18 K do 25 prema vrsti

- Od odpadaka se ne šalju uzorci. -

Tiskanice

za občine i župske ured
— dobivaju se
uz vrlo mizku cieniu
u Hrvatskoj Tiskari - Šibenik

Najsavršeniji

gramofoni i ploče

sa svakovrstnim komadima osobito hrvatskim
providjeni znakom „Andjoo“

Dobivaju se u knjižari i papirnici:
IVAN GRIMANI
ŠIBENIK, GLAVNA ULICA.

Šalju na zahtjev cieni i popis komada badava.

Kupujte

ništa drugo proti

Kašalj

nahladu, hunjavicu, katar i grčevitom kašlju do li

Kaiser'ove

Prsne karamele

(su tri jole)

koji su ugodna teka.

5900 vjerodostojno popraćene svjedočbe ljeknika i privatnika

zajamčuju sjeguran uspjeh.

Jedan omoť 20 i 40 fillira.

Jedna kutija 60 fillira.

Na prodaji drži:

Carlo Ruggeri, cent. drogerija

i Vinko Vucić, drogerija

12—24 u Šibeniku.

Podružnice:
Via Barriera vecchia
br. 33.

Telefon br. 1930.

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA

:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralna DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2.000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRIT.ČCI 180.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTU KURENTU
I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA
INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DE-
VIZE SE PREUZIMAJU NA KJULANTNIJE. IZPLATE NA
SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE
BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE.

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERET-
NICE, ZALOŽNICE, SREĆKE, VALUTE, KUPONE.
PRODAJA SREĆKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE.
OSJEGURANJE PROTIV GUBITKU ŽRIEBANJA. REVI-
ZIJA SREĆKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLAT-
NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA.

Velika tvornica tjestenine i mlinice za raznu hranu.

Pomoću najmodernijeg motora
proizvadjva svake vrsti ovog je-
stiva od najboljeg marseijskog
griza kao i od dobrog i najfinijega
pšeničnoga brašna.

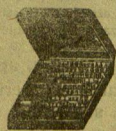
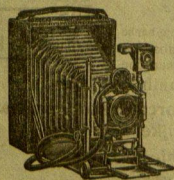
**Tvrđka Ivan Šupuk i brat
Šibenik**

Knjižara i papirnica

Jvana Grimani-a - Šibenik

preporuča p. n. občinstvu svoj veliki izbor hrvatskih, njemačkih, taljanskih i
francuzkih knjiga, romana, slovnica, rječnika, onda pisanih sprava, trgovačkih knjiga,
uredovnog papira, elegantnih listova za pisma i razglednica. Prima predplate na sve
hrvatske i strane časopise uz originalnu cijenu sa tačnim i brzim dostavljanjem
u kuću — Velika zalih svakovrstnih termomjera, cviker-naočala od najbolje vrsti
leća u svim gradacijama.

Vanjske naručbe obavlja kretom pošte.

Skladište fotografskih aparata i svih nuzgrednih potrebitina. — Preuzimlje naručbe
svakovrstnih pečata od kaučuka i kovine. — Skladište najboljih i najjeftinijih
šivaćih strojeva „Singer“ najnovijih sistema.

Velika tvornica voštanih svieća na paru Vladimir Kulić - Šibenik

Preporuča svoje proizvode p. n. gg. župnicima, crkvinarstvima
i bratovštinama.

Nagrađena prvorazrednom diplomom i zlatnom medaljom
na rimskoj izložbi poljodjelstva i obrtnih proizvoda.

TVORNICI PAPIRNATIH VREĆICA

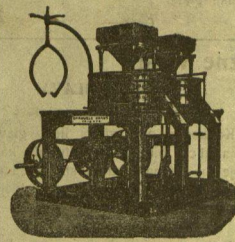
- ANTE ZORIĆ — ŠIBENIK — (DALMACIJA) -

Tvornica je uredjena sa svim potrebnim strojevima
Izradjuje vrećice u svim veličinama i u svim bojama.
Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste.
Cijene su vrlo umjerene, te domaći potrošioći ne će
imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe,
se iz vana.

- - NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOČNO. - -

Najbolje žitne mlinove,

uljarske strojeve, motore, gospodarske
strojeve u najboljoj izradbi i najjeftinijoj
izvedbi, odgovarajuće svakom tlu, pod-
pune opreme za obrtnička i industrijalna
poduzeća postavlja i prodaje najjeftinije
i najbolje

TEHNIČKA POSLOVNICA EMANUEL I OSKAR KRAUS

TRST, Via San Nicolo 2/c.

Tražite proračune i cijenike badava.

Dopisivanje hrvatski, taljanski, njemački i slovenski.

HRVATSKA TISKARA

(Dr. KRSTELJ i drug - ŠIBENIK)

IZRADJUJE SVE TISKARSKE PO-
SLOVE VRLO UKUSNO, A UZ NAJ-
UMJERENIJE CIENE.